

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ДЕНСАУЛЫҚ САҚТАУ
МИНИСТРЛІГІ

МИНИСТЕРСТВО
ЗДРАВООХРАНЕНИЯ
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН

010000, Нұр-Сұлтан қаласы, Мәңгілік Ел даңғылы, 8,
Министрліктер үйі, 5 - кіреберіс
тел: 8 (7172) 74 36 50, 8 (7172) 74 37 27

010000, город Нур-Султан, проспект Мәңгілік Ел, 8,
Дом Министерств, 5 подъезд
тел: 8 (7172) 74 36 50, 8 (7172) 74 37 27

№ _____

Қазақстан Республикасы
Парламенті Мәжілісінің
депутаты,
«Нұр Отан» партиясының мүшесі
З. Балиеваға

2019 жылғы 18 қыркүйектегі
№ДЗ-131-ге

Құрметті Зағипа Яхияқызы!

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі Қазақстан Республикасының халқын пневмококк инфекциясына қарсы вакцинациялауға қатысты Сіздің 2020 жылғы 18 қыркүйектегі №ДЗ-131 сұрауыңызға қосымшаға сәйкес ақпарат жолдайды.

Қосымша ___ парақта.

Министр

А. Цой

Әзімбаева Н.Ү., 74-24-91

Қазақстан Республикасында пневмококк инфекциясына қарсы вакцинациялау туралы

Қазақстан Республикасында пневмококк инфекциясына қарсы вакцинациялау тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде жоспарлы түрде жүргізіледі.

«Медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде оларға қарсы міндетті профилактикалық екпелер жүргізілетін аурулардың тізбесін, екпелерді жүргізу қағидаларын, мерзімдерін және халықтың профилактикалық екпелерге жататын топтарын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2020 жылғы 24 қыркүйектегі № 612 қаулысына (*бұдан әрі – 2020 жылғы 24 қыркүйектегі № 612 қаулы*) сәйкес пневмококк инфекциясына қарсы профилактикалық егулер балаларға өмірінің 2, 4 және 12-15 айлығында үш рет жүргізіледі.

Қазақстан Республикасында пневмококк инфекциясына қарсы жоспарлы вакцинациялау 2010 жылдан бастап, 13-валенттік конъюгацияланған вакцинаны қолдана отырып жүргізіледі.

Соңғы 10 жылда елде пневмококкқа қарсы 2,6 млн. бала егілді (*7,4 млн. астам егу алды*) және халық арасында жеткілікті иммундық қабат қалыптасты, ол осы инфекцияның, әсіресе егде жастағы адамдар арасында таралуының белсенділігін төмендетеді.

Қазіргі кезде Қазақстан Республикасында пневмококк инфекциясына қарсы жоспарлы вакцинациялау жалғасуда.

Қазақстанда ауыр пневмониялардың (қоздырғыштардың табиғаты) дамуына тудыратын себептерді анықтау мақсатында ковид тәрізді пневмонияның этиологиясын, оның ішінде организмде басқа мүмкін қоздырғыштардың – вирустар мен бактериялардың болуын анықтау мақсатында пилоттық зерттеу жүргізілді.

Бұл ретте, Нұр-Сұлтан, Алматы, Шымкент, Ақтөбе, Қарағанды, Павлодар қалаларында компьютерлік томографияда («күңгірт шыны», SARS-CoV-2 ПТР тестінің бастапқы теріс нәтижесі бар) COVID-19 клиникалық белгілері бар екі жақты ауруханадан тыс пневмониясы бар адамдар тексерілді.

Зерттеудің алдын-ала нәтижелері бойынша пневмониямен ауыратын науқастардан алынып сыналған үлгілердің ешқайсысы А және В тұмауының вирустарына, сондай-ақ тұмау емес инфекцияларға оң нәтиже көрсетпегені анықталды.

Осылайша, пневмонияларға ПТР тестілеуі арқылы анықталмаған жаңа коронавирус себеп болды.

Орташа және ауыр пневмониямен ауыратын науқастардың шамамен үштен бірінде пневмониямен байланысты белгілі бір бактериялар анықталды. Сонымен қатар, бактериялық инфекцияның болуы аурудың ауырлығымен байланысты

болды, аурудың ауыр түрімен ауыратын науқастардың бір бөлігінде бактериялық инфекция аурудың ағымын ауырлататын жаңа коронавируспен инфекцияға қосылады (стрептококктар, стафилококктар, клебсиеллалар және т.б.).

Дүниежүзілік денсаулық сақтау ұйымының халықтың сезімтал топтарын пневмококк инфекциясына және маусымдық тұмауға қарсы вакциналармен иммундауды басымдау жөніндегі ұсынымдарын ескере отырып, COVID-19 пандемиясы барысында иммундау бағдарламалары үшін негіз қалаушы принцип ретінде Министрлік 65 жастан асқан адамдарды республикалық бюджет есебінен вакцинациялау мүмкіндігі туралы мәселені пысықтауда.

Қазіргі кезде осы категориядағы адамдар үшін пневмококк инфекциясына қарсы вакцинаның қосымша көлеміндегі алдын ала қажеттілік анықталды. Бұл ретте, ересектерде иммундық қорғаныс қалыптастыру үшін бір реттік вакцинациялау жеткілікті.

Пневмококк инфекциясына қарсы вакцинаның қосымша көлеміндегі алдын ала қажеттілік 998 700 дозаны құрайды, болжамды сома – 9,16 млрд. теңге.

Пневмококк инфекциясына қарсы көрсетілген тәуекел топтағы адамдарды вакцинациялауды ұйымдастыру және жүргізу үшін мынанар қажет:

- 9,16 млрд. теңге қажетті қаржы қаражатын бөлу;
- 65 жастан асқан адамдарды пневмококк инфекциясына қарсы иммундауға жататын халық топтарына кіргізу бөлігінде 2020 жылғы 24 қыркүйектегі № 612 қаулыға өзгеріс енгізу;
- пневмококк инфекциясына қарсы вакцинаны сатып алу және жеткізуді іске асыру, ол белгілі бір уақытты (3-тен 9 айға дейін) қажет етеді;
- халықтың егуге жататын тобын иммундауды ұйымдастыру және жүргізу.

Қазақстан Республикасы Үкіметінің «Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмектің тізбесін бекіту туралы» 2019 жылғы 20 маусымдағы № 421 қаулысына сәйкес әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының активтері есебінен көрсетілетін медициналық қызметтердің тізбесі бекітілген. Бұл тізбеге вакцинациялау кірмеген, осыған байланысты, профилактикалық егулер тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде жүргізіледі.

23-валенттік пневмококк вакцинасы полисахаридтік болып табылады және нұсқаулыққа сәйкес иммундық қорғаныш үшін 3 жылдан кейін ревакцинация жүргізуді талап етеді, ал конъюгацияланған вакцина тек бір рет енгізіледі. Осыған байланысты, Қазақстанда иммундау мақсатында конъюгацияланған пневмококк вакцинасы қолданылады.

***Анықтама:** Пневмококк инфекциясы менингит, септицемия және пневмония сияқты ауыр, сондай-ақ ауырлығы төмен, алайда кеңінен таралған синусит және ортаңғы құлақ отиті сияқты инвазиялық ауруларды тудыруы мүмкін. Пневмококк инфекциясының қоздырғышы *Streptococcus pneumoniae* болып табылады, ол көбіне адамның мұрын-жұтқыншағында болады және ауа-тамшы жолымен таралады.*

Кішкене жастағы балалар (5 жасқа дейінгі) пневмококктардың негізгі резервуары болып табылады, олардың арасында мұрын-жұтқыншақта тасымалдау деңгейі 27-ден 85%-ға дейінді құрайды.

Осыған байланысты, пневмококктарды тасымалдау және жұқтыру қаупіне анағұрлым бейім 5 жасқа дейінгі балалар үшін пневмококк инфекциясы өзекті.

Пневмококк инфекциясының пайда болу қаупі сәби шақтан кейін төмендейді де егде жаста артады. Бұл ретте, пневмококк инфекциясына қарсы егілмеген 5 жасқа дейінгі балалар егде жастағы адамдар үшін инфекция көзі болып табылады.

О вакцинации против пневмококковой инфекции в Республике Казахстан

В Республике Казахстан вакцинация против пневмококковой инфекции проводится в плановом порядке в рамках гарантированного объема бесплатной медицинской помощи.

В соответствии с постановлением Правительства Республики Казахстан «Об утверждении перечня заболеваний, против которых проводятся обязательные профилактические прививки в рамках гарантированного объема медицинской помощи, правил, сроков их проведения и групп населения, подлежащих профилактическим прививкам» от 24 сентября 2020 года № 612 (далее – *Постановление № 612 от 24.09.2020 года*) профилактические прививки против пневмококковой инфекции проводятся трехкратно детям в возрасте 2, 4 и 12-15 месяцев жизни.

Плановая вакцинация против пневмококковой инфекции в Республике Казахстан проводится с 2010 года с применением 13-валентной конъюгированной вакцины.

За последние 10 лет в стране привито против пневмококковой инфекции 2,6 млн. детей (*получили более 7,4 млн. прививок*) и сформировалась достаточная иммунная прослойка среди населения, которая снижает активность распространения данной инфекции, особенно лиц пожилого возраста.

В настоящее время, плановая вакцинация детей против пневмококковой инфекции в Республике Казахстан продолжается.

Вместе с тем, в целях выявления причин, вызывающих развитие тяжелых пневмоний (природы возбудителей) в Казахстане проведено пилотное исследование для определения этиологии ковидоподобных пневмоний, включая наличие в организме других возможных возбудителей – вирусов и бактерий.

При этом, обследовались лица с двухсторонней внебольничной пневмонией с клиническими признаками COVID-19 на компьютерной томографии («матовое стекло», с начальным отрицательным результатом теста ПЦР на SARS-CoV-2) в городах Нур-Султан, Алматы, Шымкент, Актобе, Караганда, Павлодар.

По предварительным результатам исследования установлено, что ни один из протестированных образцов, взятых у больных пневмонией, не показал положительный результат на вирусы гриппа А и В, а также негриппозные инфекции.

Таким образом, пневмонии были вызваны новым коронавирусом, который первоначально не был выявлен ПЦР тестированием.

Примерно у трети больных пневмониями средней и тяжелой форм были выявлены те или иные бактерии, ассоциированные с пневмониями. Причем наличие бактериальной инфекции было связано с тяжестью заболевания, у части больных с тяжелой формой заболевания бактериальная инфекция

присоединяется к инфекции новым коронавирусом, утяжеляя течение болезни (стрептококки, стафилококки, клебсиелы и др).

Учитывая рекомендации Всемирной организации здравоохранения по приоритизации иммунизации восприимчивых групп населения вакцинами против пневмококковой инфекции и сезонного гриппа как основополагающий принцип для программ иммунизации в течение пандемии COVID-19, Министерство прорабатывает вопрос о возможности вакцинации против пневмококковой инфекции лиц старше 65 лет за счет республиканского бюджета.

В настоящее время определена предварительная потребность в дополнительном объеме вакцины против пневмококковой инфекции для данной категории лиц. При этом, для формирования иммунной защиты у взрослых достаточно однократной вакцинации.

Предварительная потребность в вакцине против пневмококковой инфекции составляет 998 700 доз, ориентировочная сумма – 9,16 млрд. тенге.

Для организации и проведения вакцинации вышеуказанных лиц группы риска против пневмококковой инфекции, требуется:

- выделение необходимых финансовых средств в сумме 9,16 млрд. тенге;
- внесение изменений в постановление № 612 от 24.09.2020 года в части включения лиц старше 65 лет группы населения, подлежащие иммунизации против пневмококковой инфекции;
- осуществление закупа и поставки вакцины против пневмококковой инфекции для иммунизации группы риска, которое требует определенного времени (от 3 до 9 месяцев);
- организация и проведение иммунизации подлежащего группы населения.

В соответствии с постановлением Правительства Республики Казахстан «Об утверждении перечня медицинской помощи в системе обязательного социального медицинского страхования» от 20 июня 2019 года № 421 утвержден перечень медицинской помощи, предоставляемой потребителям медицинских услуг за счет активов фонда социального медицинского страхования. Данный перечень не включает вакцинацию, в связи с чем, профилактические прививки проводятся в рамках гарантированного объема бесплатной медицинской помощи.

Дополнительно сообщая, что 23-валентная пневмококковая вакцина является полисахаридной и в соответствии с инструкцией для иммунной защиты требует проведения ревакцинации через 3 года, тогда как конъюгированная вакцина вводится всего однократно. В этой связи, в Казахстане для иммунизации применяется конъюгированная пневмококковая вакцина.

***Справочно:** Пневмококковая инфекция может вызывать такие тяжелые инвазивные заболевания, как менингит, септицемия и пневмония, а также менее тяжелые, но более распространенные, как синусит и средний отит. Возбудителем пневмококковой инфекции является *Streptococcus pneumoniae*, который часто присутствует в носоглотке человека и распространяется воздушно-капельным путем.*

Дети младшего возраста (до 5 лет) являются основным резервуаром пневмококков, среди которых степень носоглоточного носительства составляет от 27 до 85%.

В этой связи, актуальность пневмококковой инфекции возникает для детей в возрасте до 5 лет, которые наиболее подвержены риску носительства и инфицирования пневмококками.

Риск возникновения пневмококковой инфекции снижается после раннего детства и повышается в преклонном возрасте. При этом, для лиц пожилого возраста источником инфекции являются дети до 5 летнего возраста, непривитые против пневмококковой инфекции.